

22 VIII

1773, 57.

49 9

ORDINIS . ICTORVM
PROCANCELLARIVS
ROMANVS . TELLER
LIPSIENSIS

DOCTORALIA . ORNAMENTA
CHRISTIANO . GODOFREDO . HEYME
DRESDENSI

A . D . XXVII . MAII . MDCCLXXIII

CONFERENDA

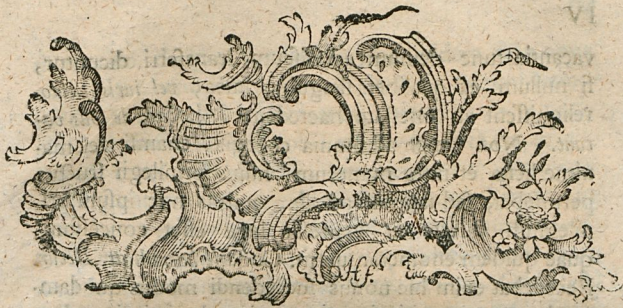
ANNUNTIAT

*1) de
successione de articonam collegiis data.*

Ann. I. De successione in Collegiis data.

ORDINIS ICTORVM
PROVINCIALIUM
ROMANVS. TELLER
LIPSIENSIS
DOCTORALIA ORNAMENTA
CHRISTIANO. GODORGO. HEYME
A. G. 1721. MAI. 18. DIE
CONFERRA
ANNVS

Iure veteri, deficientibus cognatis et coniugibus, fisci erat legitima successio, qui bona ἀληρονομητα haerede carentia adeoque vacua facta occupabat. Sed cum invidia et odium fisci apud Romanos identidem magis magnisque creuisset, factum est, vt inter alia etiam hoc benignissime a legislatoribus, beneficii loco, quibusdam collegiis tributum sit, vt ad successionem bonorum membri sine haerede ab intestato mortui, excluso fisco, admitterentur. Vnde ex eo tempore bona mortuorum

IV

vacantia tunc demum ad fiscum transferri dicuntur, si nullum ex qualibet sanguinis linea, *vel iuris titulo*, reliquissent ab intestato haereditem. *l. 4. Cod. de libus vacant.* Non tamen ad omnia collegia, etiamsi vel maxime licita et intra numerum, huius privilegii fructus pertinebat, sed tantum ad illa, quibus hoc ipsum privilegium diserte et expressa lege esset concessum, quae quidem enumerantur tit. *Cod. de haereditat. Decur.* Recedebat enim hic novus succedendi modus quodammodo a communi iuris ratione vel analogia iuris, adeoque, tanquam ius singulare et praeterea privilegium fisco odiosum, ad species legum formulis haut comprehensas, extendi non potest. *l. 14. et 15. ff. de Legg.*

Inter illa collegia autem, quibus hoc beneficium tributum erat, et de quibus in praefens, nacta hac opportuna scribendi ratione, breviter videbimus, primum merito locum tenet collegium decurionum, quos a decuriis appellatos fuisse, aequum est cum EVERARD. OTTONE *de Aedil. Colon. C. 5. §. 1.* statuere, explosa iam dudum a Viris doctis contraria POMPO-
NII, et qui hunc sequuti sunt, BRISSONII, CVIACII, SIGONII aliorumque opinione, quippe veri dissimillima. Etenim sicuti curiales et curiones a curia, ita decuriones a decuria dictos fuisse, dubio caret. Significat tamen decuria non decadem, sed album, seu catalogum vel tabulam, in qua diuersa decurionum corpora erant relata et inscripta, ut in Equitum, Iudicum, scribarum, viatorum et aliorum decuriis ex CASAV-
BONO et REINESIO obseruavit OTTO loco com-
me

memorato, de quo in praefens plura addere, non opus est. Etſi autem l. 239. §. 5. π de V. S. tantum ſermo ſit de decurionibus coloniaram, tamen et in municipiis eos fuiſſe, auctor nobis eſt SVETONIVS in *vit. Auguſt.* c. 146. vbi *decuriones municipiorum et coloniaram.* coniunguntur. Vterque domi ſuae munere Senatorum fungebatur et ſuae quaſi curiae Senatores dicuntur in l. 33. Cod. *de decur.* vnde et Graecis appellantur *βουλευτοί*; interdum etiam *curiales*; vt in l. 25. in l. 34. Cod. *eod.* Vid. in vniuerſum IAC. GOTHOFREDVS ad C. *Theoſoſ. Tit. de decurion.* in Paratitlo et in Comment. Ex his ipſis quidem decurionibus eligebantur magiſtratus municipales, v. c. Duumviri, Aediles, nec aliis, quam qui ex ordine decurionum eſſent, honores municipiorum conferebantur l. 7. §. 2. π de *decur.* Si enim pecuniam publicam tractabant, eamque erogandam curabant, l. 2. §. 1. π ad *municip.* tributa quoque, cenſus, legata Reipublicae relicta, et quae huius generis erant reliqua, eorum cura, vigilantia et ſollicitudine regebantur; l. 8. l. 17. §. 7. et 21. l. vlt. §. 2. π *eod.* l. 30. π de *negot. geſt.* l. 5. π de *adminiſtr. rer. ad ciu. pert.* vid. BRISSON. *Select. antiqu.* L. IV. 13. eorumque erat, inferuire curiae commoditatibus et illius vtilitatem promouere omnibus, quibus poſſent, modis, idque periculo ſuorum bonorum, l. 50. l. 60. l. 64. C. *de decur.* nec poterant etiam repudiare vel alienare paternam hereditatem, quod fortassis accidere potuiſſet in fraudem curiae, ſed patrimonia ſubire cogebantur l. 4. Cod. *de natural. lib.* erantque omnino tot tantisque aliis oneribus obnoxii et quaſi obruti, vt quisque, qui ſibi re-

VI

busque suis bene cuperet, quanto prudentior esset, tanto magis decurionatum, tanquam verricem scopulorum, defugeret et quamdiu posset euitaret. Ex quo etiam factum est, ut saepenumero alii praemiis ad subeundum hoc munus essent alliciendi, alii leguminis et vinculis cogendi, vel iam suscepto adstringendi. Quibus quidem praemiis annumeranda sunt multa eaque varia, quasi in gratam compensationem incommodorum, laborum et periculorum, tam suscipiendorum, quam perferendorum, illis data privilegia. Sic v. g. immunes erant ab iniuriis corporalibus; l. 47. l. 61. l. 75. C. *Theod. de decur.* certus etiam dicendi in eos iuris et condemnationis modus iudicibus erat praescriptus; c. l. 47. et si quid capitis poena dignum commisissent, eos solummodo cinctos custodire iudici permissum, de poena autem in illos statuenda ad ipsum Principem referendum et ab eo rescribendum erat; l. 27. §. 1. et 2. *π^o de poen.* porro necessitate subeundorum omnium munerum extraordinariorum erant soluti; l. 30. C. *de decur.* ultra certos terminos civitatis suae praesentiam sui exhibere non cogebantur; l. 61. *eod.* liberi eorum naturales fiebant legitimi, si vel pater illos, vel ipsi liberi curiae se obtulissent; l. 3. *Cod. de nat. lib.* illique statim, post factam hanc curiae oblationem, omnia haeredum suorum iura assequabantur et decuriones fiebant, quamvis legitima aetatis tempus, h. e. viginti quinque annorum, nondum implevisset; l. 11. *π^o de decur.* Nam et infantes huic ordini adscriptos fuisse reperimus. Taceo plura alia privilegia, quibus decurionatus gaudebat; quae singula longa serie continentur

Cod.

Cod. Theodos. Tit. de decur. In reliquis autem omnibus
 eminent vel maxime illud CONSTANTINI M. in *l.*
unic. Cod. Theodos. de bon. decur. qua sic sancitum est:
si decurio sine liberis intestatus diem vitae soluerit, cui ne-
que voluntas postrema legibus fulta, neque alio quo iure
gradu proximo haeres extiterit, i. e. qui neque testamen-
tarium neque legitimum haeredem habet, bona eius cu-
riae, cuius decurio fuit, cedunt. Ex quibus manifestum
 est, CONSTANTINUM M. huius extraordinariae suc-
 cessionis primum fuisse auctorem, nec illam attribuendam
 vel THEODOS. M. vel THEODOSIO iuniori et
 VALENTINIANO, vt fere ad vnum omnes existi-
 mant propter *l. 123. Cod. Theod. de decur.* et inscriptio-
 nem *l. 4. Cod. de haeredit. decur.* sed perperam. Con-
 trarium enim indicant annus et dies subscripti illius
l. unic. nempe 319. ipsis Cal. Decembr. Constitutio THE-
 ODOSII M. autem multo post promulgata est, scilicet
 Ann. 391. 5. *Calend. Aug.* et Constitutio THEODOSII
 iunioris Ann. 429. 5. *Idib. Mart. conf. GOTHOFRE-*
 DYS ad *d. l. unic.*

Eodem priuilegio munitum erat collegium cohort-
 talium, quorum militia cohortalis dicebatur, verum
 ab armata seu militari, quae sub magistro militum ca-
 stra sequebatur, longe diuersa. Cohortales enim, qui
 saepenumero etiam cohortalini vocantur, *l. 14. Cod.*
Theod. de priuileg. eor. qui in S. Palat. aliis iudicibus et
 magistratibus apparebant, erantque sub imperio Prae-
 fecti Praetorio, Proconsulis, aliorumque iudicum. vid.
 GYTHERIYS de *Offic. dom. Aug. L. II. c. 15.* Varia

VIII

eorum erant ministeria secundum varia Praesidum negotia, omnes tamen, qui ea subierant, in eadem erant cohorte, quarum certa fuit matricula, cui unusquisque, antequam in hunc ordinem reciperetur, nomen suum inscribere debebat ex praescripto *ARCADII* l. 20. *Cod. Theod. de cohort.* idque propterea, quia multi ad cohortalinam militiam adspirare eamque ambire solebant, qui vix degustato, certe gesto tantum per breue tempus pro arbitrio suo officio aliquo, mox cohortem deseriebant vel ex ea recedebant, eoque pacto aliis cohortalibus, qui diu hoc in ministerio fuissent et omnia fideliter gessissent, viam promouendae fortunae suae et aditum ad maiora, quae secundum ordinem er per gradus deferri aequum erat, praeripiebant. *V. GOTHOFREDVS ad d. l. vnic.* Atque haec quidem ministeria suscipere unicuique liberum et merae voluntatis erat, sed semel suscepta omni cura et sollicitudine peragere debebat, adeo, vt qui in iis vel negligenter vel fraudulententer versarentur, quaestioni et tormentis subiecti possent. Ii enim, qui semel huic militiae nomen dederant, ad eam adstricti erant, nec suam conditionem sponte deserere aut aliud munus suscipere poterant sine sacra probatoria, hoc est, non obtentis antea litteris Principis, quibus in eo munere eum confirmaret, eiusque subeundi potestatem faceret. l. 2. *Cod. de cohort.* Vnicem tamen excepta erat cura cursus publici, quam Praesides ob muneris necessitatem atque utilitatem publicam, non expectato rescripto Principis, mox ex arbitrio, alicui ex cohortalibus demandare poterant. l. 14. *Cod. de curs. publ.* Huic ordini autem eum
in

in modum addicti missionem, nisi expleto primipili officio, minime impetrare poterant. l. 7. *Cod. de cohort.* Absoluebatur autem illud officium cura et exhibitione annonae militaris, quae eam ob causam et quia tradi debebat primipili centurionibus, ut per hos inter milites distribueretur, *pastus primipili* dicitur in l. 16. *Cod. Theod. eod.* sicuti etiam debitor ex primipilo l. 1. *Cod. de cond. ex lege*; vid. CUIACIUS ad l. 3. *Cod. de cohort.* Unde quoque *primipilares*, qui pascendis militibus ad limites destinabantur et more recepto, susceptis omnibus alimoniis militaribus, eadem ad limites transferenda et peruehenda curabant. l. 6. *Cod. Theod. eod.* quae ab hoc primipili pastu reddendisque super eo rationibus excusare se haut poterant vlla annorum praescriptione, et ex quorum facultatibus primipilo satisfieri debebat, si vel ob infirmæ valetudinis causam, vel ignominiosa et turpia facta, ante iustum tempus et expletas impositi muneris rationes, eos aut dimittere, aut officio priuare, mox humanitas, mox seueritas exigeret, l. 7. *Cod. eod.* ad quam vid. CUIACIUS. Propter multas autem et varias difficultates atque molestias, cum quibus cohortalium ministeria coniuncta iisque quasi implicita erant, mirum nemini accidere potest, multis etiam iisque variis priuilegiis istum ordinem exornatum, et hominum animis, qui habendi et in vniuersum omnium eorum, quae ad vitae commoditates pertinent, cupiditatem, ab ipsa natura quasi infitam acceperunt, commendatum fuisse. Sic inter alia in cohortalium matriculam semel inserti et relati nunquam ad subeunda munera curialia compelli, neque

B

ad

X

ad collegium nauiculariorum trahi, neque ad obeand-
um bastagae munus cogi poterant l. 3. *Cod. de cohort.*
l. II. *Cod. Theod. eod.* Bastagarii, vt obiter addamus,
erant, qui res fiscales et necessarias exercitui, ad ipsum
exercitum animalibus seu aliis iumentis ἀλόγοις perue-
hebant, ἀπὸ τοῦ βαστάσων dicti. V. GOTHOFREDVS
ad l. 4. *Cod. Theod. de murileg.* Et hinc satis intelligitur,
bastagae vocabulum in c. l. 3. nihil aliud significare, quam
ipsum onus et oneris διακόμισιν. Porro non modo co-
hortales fruebantur praerogatiuis legionariorum seu le-
gionum militum, verum etiam si quis ex eorum
numero, sine legitimis haeredibus et non condito te-
stamento, vltimum diem obiisset, successio in omnia
relicta ab eo bona non ad fiscum, sed ad caeteros
eiusdem prouinciae cohortales deferebatur, per l. 3.
Cod. de haered. decur. Huius autem priuilegii auctorem
CONSTANTINVM M. fuisse ostendit ipsa legis in-
scriptio.

Atque hic ipse CONSTANTINVS M. hoc priui-
legium extendit ad corpus Nauiculariorum l. I. *Cod. de*
haered. decur. Fuerunt Nauicularii, qui et Nauarchi,
vnde Nauarchia, Nautici, Naucleri dicuntur, qui sin-
gulis nauibus praecessent, l. 20. *Cod. Theodof. de nauicul.*
l. 32. *Cod. eod.* l. 2. *Cod. Theod. de canon. frum.* VEGE-
TIVS de re mil. Cap. 4. et certum corpus ac collegium
variis in locis per totum Orbem Romanum, tam in Oc-
cidente, quam in Oriente habuerunt, eorumque officii
erat, omnes annonae species, nempe frumentum et alia
ad annonam pertinentia, vel ad ipsam Urbem Romam
naue

naue aduehere, scil. ex Hispania et Africa, vel Constantinopolim, ex orientalibus prouinciis, Aegypro et Alexandria; et sic annonam, impediendae caritatis causa, omni modo praestare, vel, uti est in l. 5. §. 3. *de iur. immun.* annonae inseruire debebant. Quam quidem conditionem sequi tenebantur, qui erant ex genere nauiculariorum, originis iure, filii et haeredes, l. 1. l. 19. l. 20. l. 22. l. 35. *Cod. Theod. de nauicul.* interdum si corpus eorum imminutum esset, numerusque decreuisset, a Praefecto Praetorio complebatur l. 14. l. 27. *Cod. Theod. eod.* Plerumque ex curialibus cooptabantur, et qui ex his ad illud collegium se contulerant, postea ad curiam reuerti vel ab ea reuocari non poterant. Sed et qui eorum bona et praedia possidebant, quocumque etiam iure aut titulo hanc possessionem nacti essent, pro rata illorum bonorum, huic officio et conditioni, veluti glebae, perpetuo obligati erant, adeo, ut eam, ad quemcunque etiam honoris et dignitatis gradum peruenissent, nullo modo declinare nec excusare possent, immo iam excusari reppererentur. l. 3. et l. 12. *Cod. Theod. de nauicul.* Praeterea naues exstruere cogebantur certae magnitudinis, quae quidem capiendae frugum quantitati legibus praescriptae, pares essent, idque sub iactura bonorum l. 28. *Cod. Theod. eod.* Quae autem fuerit iusta et necessaria ista magnitudo in illa lege expressum quidem non est, verum GOTHOFREDVS ad eam multis iisque doctissimis argumentis ostendit, illam amplitudinem et capacitatem nauium, praesertim maritimarum, ita fuisse definitam, ut singulae non minores essent decem millium modiorum. l. 3. *de vacat. et excusat.*

XII

excusat. mun. Ex his iam satis constat, multis oneribus naucularios fuisse obrutos, ad quae adhuc referenda sunt, periculum fortunarum suarum, sub quo hoc munere fungerentur, nec minus etiam hoc, quod vnus delictum omnes ac singulos e corpore constringeret atque teneret, et damnum ab vno datum ab omnibus esset praestandum et refarciendum. Visum itaque est e republica et consulto placuit tum CONSTANTINO M. tum CONSTANTIO, IULIANO, aliisque Imp. labores et pericula eorum, quae ipsius reipublicae causa sustinebant, iustis praemiis et priuilegiis remunerari. Eum in modum tributa ipsis fuit immunitas ab omnibus muneribus publicis, etiam curialibus, l. 5. pr. l. ii. l. 14. *Cod. Theod. de nauic.* l. 3. π de vacat. et *excusat. mun.* nec minus a corporali iniuria, h. e. a quaestione et tormentis, quo sensu corporales iniuriae veniunt in l. 6. *Cod. Theod. de quaest.* Non praestabant vectigal seu portorium pro aduectis mercibus nec lustrali collationi erant obnoxii. l. 16. l. 23. et 24. *Cod. Theod. de nauicul.* Decorabantur equestri dignitati, quae senatorio ordini proxima erat, et tantum omnino fauorem meruerunt, vt vel ipsi Senatores, si velent, in hoc collegium cooptari possent. Ex quo, quantopere illorum consortium creuerit, facilis sanè est coniectura. Inter reliqua autem priuilegia, quarum longam seriem habet *tit. Com. cod. Theod.* haut exiguum erat etiam illud, quo, si quis nauculariorum, sine testamento, et liberis vel aliis successoribus legitimis, diem obiisset, eius haereditas non fisco, sed corpori nauculariorum, cuius membrum fuisset, cederet. l. 1. *Cod. de haered. decur.*

Sed

Sed de reliquis collegiis, hoc quidem privilegio, fisci rebus et augmentis adeo damnifero, exornatis, mox, etsi alio quidem tempore, attamen in simili causa, videbimus. Filium enim orationis hic abrumpere necessitas iubet, cum, quidquid reliquum sit harum plagularum, iure quodam suo sibi vindicet, qui iis ipsis conscribendis occasionem praebuit et typis exprimendis operarum manus suis sumptibus exerceri voluit.

CHRISTIANVS GOTHOFREDVS HEYME, Dresdenfis, non modo ob doctrinae praestantiam, sed inprimis quoque ob morum elegantiam et consuetudinis suavitatem valde commendabilis, natus est anno huius Seculi XLVII Patre, **CHRISTIANO GOTHOFREDO**, Seren. Elect. Tribuno Aerarii Aulici, quem se adhuc viuum colere, in gaudiorum suorum summa habet. Matrem **RAHELEM SOPHIAM**, e gente **HERMANNIA**, adhuc infans amisit. Superatis pueritiae annis, atque praeparatus primum domestica disciplina, post in schola patria, quae a Crucis signo nomen accepit, exercitatus est disciplina **KRETZSCHMARI**, **KOEHLERI** et **MVLLERI**. Ad hanc autem omnium bonarum litterarum et liberalium artium fabricam atque Vniuersitatem, accessit Anno LXV in ciuium Academicorum catalogum relatus a **PÖHLIO**, eo tempore Rectore, a quo, vti Vir bonus est, multis iis que insignibus beneficiis se exornatum fuisse, grato animi sensu fatetur. In addiscenda Philosophia vniuersa b. **WINCKLERVM**, in tradendis Dialectices regulis **SEYDLIZIVM** et **RIZIVM**, in Mathesi b. **RVDOLPHVM**, in doctrina morum b. **GELLERTVM**, et in graecarum

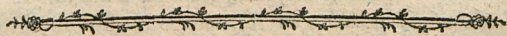
KIII

latinarumque omninoque omnium humaniorum literarum studio et ambitu rursus RIZIVM Praeceptorem habuit. In Iuris civilis scientia BREVNINGII, SCHOTTII et SEGERI praelectionibus profecit, atque huius inprimis enarrationibus super Struuii Iurisprudencia Romano-Germanica multum se debere gratus praedicat. In iure naturae et publico vniuersali SAMMETVM doctorem habuit. Iuris Canonici percipiendi causa b. WIZLEBEN sectatus est. Cognitionem historiae Imp. R. G. historiae statuum, Iuris publici particularis et historiae Saxonicae a BOEHMIO, Iuris beneficiarii autem a GEISLERO haufit. Artem causas litigiosas agendi et ex gestorum voluminibus referendi ZOLLERVS et WINCKLERVS ipsi tradiderunt. Atque sic per integrum quadriennium, fructuosissime consumtum, apud nos commoratus, posteaquam conscriptum a se *de coniunctione loci et suffragii in comitiis prouincialibus tum dominio praediorum nobilium*, libellum Academicum sub moderamine SEGERI publice defendisset, et primam in Iure lauream ab Ordine nostro retulisset, anno LXVIII. in patriam rediit, et ibi ab eo tempore causis in foro perorandis operam studiumque suum impendit. In quo quidem vitae genere certe reperire non potuisset, cui se suaeque omnia maiori fiducia et certiori felicissimi, tam successus, quam euentus, spe tradere potuisset, quam Consultiss. FREYBERGIVM, quem propter exquisitam omnis Iuris, quae in eo est, scientiam, qua etiam Serenissimi Electoris nostri conceditis ipsi fisci causis, honorificentissimum deseiudicium tulit, et propter insignes animi, cunctis bene cupientis, nemini inviden-

tis,

tis, quem quidem animum adeo in vultu gerit, do-
 tes, lubenter magis laudarem, nisi ipse ego eum tan-
 ropere amarem, meque ab eo vicissim amari multis
 iisque luculentissimis documentis perspectum haberem.
 Nunc paucos ante dies, ad nos reuersus, Doctoris in
 Vtroque Iure Titulum honoresque ab Ordine nostro
 decenter petit, eamque ob causam heri scrutinium,
 quod rigorosum dicunt, feliciter sustinuit. Quare pe-
 titioni suae ita satisfacere statuimus, vt postquam pro-
 ximo abhinc Mercurii die, hora secunda a meridie L. 7.
Cod. de usufr. et habit. in Acroaterio nostro succincta
 explicatione exornauerit, die Iouis autem futuro, dif-
 fertationem Inauguralem *Spicilegium Observationum ad
 eruendas Origines Iuris Publici Germanici* continentem,
 Illustri atque Excell. SEGERO, Collega atque fautore
 mihi exoptatissimo, formulam praeunte, publice de-
 fenderit, Illustris atque Consultissimus Antecessor et
 Collegii nostri Assessor, D. IOSIAS LVDOVICVS
 ERNESTVS PUTTMANN, me auctore in eam rem
 facto, Doctoris titulum et praerogatiuas, sola spe ob-
 tinendi olim suffragii et loci in consessu nostro ipsi
 denegata, solenni ritu ei conferet. Quam quidem
 Panegyrim, VI RECTOR ACADEMIAE MAGNIFI-
 CVS, ILLVSTRISSIMI COMITES, VTRIVSQUE
 REIPUBLICAE PROCERES ET LECTISSIMVS
 STVDIOSORVM IUVENVM numerus, spes futuri,
 annuat Deus votis! felicioris saeculi, honorificentissi-
 ma sua praesentia splendidiorem reddere velint, et Or-
 dinis et meo nomine vehementer rogo. Scripsit Lipsiae
 Dominica Exaudi A. R. S. CIDIDCELXXXIII.

VX

LIPSIÆ

EX OFFICINA LANGENHEMIA

ULB Halle

003 935 957

3

56.

ORDINIS . ICTORVM
PROCANCELLARIVS
ROMANVS . TELLER
LIPSIENSIS
DOCTORALIA . ORNAMENTA
CHRISTIANO . GODOFREDO . HEYME
DRESDENSI
A . D . XXVII . MAIL . MDCCLXXIII
CONFERENDA
ANNVNTIAT

successione d'acartionum collegijs data.

Ann. I. De successione d'acartionum collegijs data.

1773, 57.
49. 9
Xd VIII.

